

Demirtaş, H.O. & Köse, H.S. (2018). Müzik öğretmeni adaylarının müzik türlerine ilgileri üzerine bir inceleme. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18 (3), 1378-1403.

Geliş Tarihi: 19/12/2017

Kabul Tarihi: 21/09/2018

MÜZİK ÖĞRETMENİ ADAYLARININ MÜZİK TÜRLERİNE İLGİLERİ ÜZERİNE BİR İNCELEME*

Halil Ozan DEMİRTAŞ**
Hüsniye Seval KÖSE***

ÖZET

Bu çalışma, müzik öğretmeni adaylarının müzik türlerine olan ilgilerini belirlemek amacıyla hazırlanmış betimsel bir çalışmadır. Çalışmada, müzik öğretmeni adaylarının dinlemeyi tercih ettikleri müzik türlerinin, bireysel çalgı dersi başansı, sınıf düzeyi, mezun olunan lise türü ve piyano dersi akademik başansı ile anlamlı farklarının olup olmadığının ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Bu doğrultuda, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi'nde 2016-2017 eğitim-öğretim yılında öğrenim gören ve 7 farklı bireysel çalgı dalında enstrüman eğitimi alan 50 öğrenciden çalışmanın verileri elde edilmiştir. Öğrenciler, lisans I ve IV düzeyindeki öğrencilerden seçilmiştir. Çalışmanın veri toplama aşamasında, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi'nde Lisans I ve IV düzeyinde öğrenim gören 50 öğrenciye araştırmacı tarafından geliştirilen anket formu uygulanmıştır. Toplanan verilere bağımsız örneklem T-testi, Anova testi ve Tukey testi uygulanmıştır. Elde edilen bulgulara göre, müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalgılar ile müzik türlerine olan ilgileri arasında yalnız klasik batı müziği ile bireysel çalgılar arasında anlamlı bir farkın olduğu tespit edilmiş; adayların mezun olunan lise türü, sınıf düzeyi ve piyano dersi akademik başansı ile müzik türlerine olan ilgileri arasında anlamlı fark saptanmamıştır. Elde edilen sonuçlardan yola çıkılarak, müzik eğitimi lisans programında işlenen bireysel çalgı derslerinde ve diğer uygulamalı derslerde çoksesli halk müziğinin kullanımının artırılması, tek sesli eserlerin çoksesli versiyonlarının düzenlenmesi/kullanılması ve klasik batı müziğine ilgiyi arttıracak daha verimli çalışmaların yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Müzik türleri, müzik tarzları, müzikal beğeni

A RESEARCH ON PRE-SERVICE MUSIC TEACHERS' INTERESTS IN MUSIC GENRES

ABSTRACT

This is a descriptive model study which aims to determine the interests of pre-service music teachers in music genres. In this study, it is also aimed to detect a statistically significant difference between pre-service music teachers' preferences on listening to music genres and their academic success on their instruments, piano, class level, their alma mater. Accordingly, the data have been collected from 50 students studying and training in 7 different instruments at Mehmet Akif Ersoy University in Burdur. The undergraduates have been selected among first and fourth-grade students. In the process of gathering the data, a questionnaire form, which has been developed by the researcher, has been applied to the 50 students. The collected data has been analyzed by using T-test, Anova and Tukey Tests. According to the gathered data, the statistically significant difference has been detected only between students' individual instruments and their preferences in the classical music genre, however, no significant difference has been detected in other variances. Based upon the results, increasing the level of usage of folk music genre in individual instrument lessons and other applied courses; transcribing and using monophonic musical pieces into polyphonic pieces for music teaching; and also performing works on enhancing the interest in the classical music are being suggested.

Key Words: Music genres, music styles, music taste

* Bu makale, 12-14 Eylül 2017 tarihleri arasında Portekiz'in Porto kentinde düzenlenen "3rd International Conference On Lifelong Education And Leadership For All" konferansında sözlü olarak sunulmuş ve özet olarak yayınlanmıştır.

** Öğr. Gör., Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, odemirtas@mehmetakif.edu.tr

*** Prof. Dr., Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, skose@mehmetakif.edu.tr

1.GİRİŞ

Müzik ve müzik dinleme süreci; ses üreten herhangi bir nesneden çıkan ses dalgalarının anlamlı ve kurallı bir biçimde düzenlendikten sonra dinleyiciye sunulacak hale gelmesi ve dinleyicinin bu ses dalgalarını estetik açıdan algılaması olarak tanımlanabilir. Uçan'a (1997) göre müzik; duygu, düşünce, tasarım ve izlenimleri, belli bir amaç ve yöntemle, belirli bir güzellik anlayışına göre birleştirilmiş seslerle işleyip anlatan estetik bir bütündür. Say'a (2002) göre müzik, yaşamın her evresinde ve hemen her alanında insanı saran, insanın neredeyse onsuz edemediği bir olgudur. Ertenli'ye (2014) göre bireyler; seslendirerek, çalarak, besteleyerek, araştırarak müziği yaşamlarının bir parçası haline getirirler. Bu eylemlerin gerçekleştirilme durumları bireyden bireye farklılık gösterse de "müzik dinleme", "dinleyici olma" tüm bireylerin ortak eylemi ve özelliğidir.

İşitsel bir sanat olan müzik sanatı, her toplumun üzerinde konuşup tartıştığı, yeni ürünler ürettiği ve bu ürünleri yorumladığı evrensel bir estetik olgudur. Müziği oluşturan tüm öğeler işitsel öğelerdir ve bu öğeler farklı coğrafyalarda farklı şekillerde yapılanmakta ve uygulanmaktadır. Müzik sanatının beklentiler doğrultusunda topluma ulaşması, müziğin üretim süreci kadar karmaşık bir süreçtir. Dolayısıyla, müziğin yaratılması, yorumlanması ve toplumlara ulaşması için birçok faktörün bir arada bulunması gerekmektedir. İnsan yaşamında doğumdan ölüme kadar yer alan müzik, toplumun her kesimine hitap edebilecek güçte bir sanat dalıdır. Hangi meslekten olursa olsun bireylerin müzikle az ya da çok, doğrudan ya da dolaylı olarak bağlantısı bulunmaktadır.

İnsanlık değiştikçe, geliştikçe ona bağlı olarak yaşamını sürdüren müzik de değişmekte, yeni türlere sahip olmaktadır. Her toplum kendine ait müzik türleri oluşturmakta ya da kendine yakın olanları kabul etmektedir (Ercan, 2014). Müzik türleri çok çeşitli olsa da üç başlık altında toplanabilir. Bunlar; coğrafyaya ve kültüre göre çok çeşitli biçimleri bulunan geleneksel müzik, Avrupa kıtası kökenli klasik batı müziği ve genellikle ticari amaçlarla üretilen popüler müziktir. Müzik türleri çok çeşitli dallara ayrılmaktadır. Bu farklı alt müzik türleri de kendi aralarında ayrı bir kültürü oluşturmaktadır. Her müzik türü, kendine özgü dinleyici kitlesine sahiptir ve çevre kültürlerden de etkilenerek gelişim göstermektedir. Aynı kültürel yapı içinde farklı müzik türleri üretilmektedir. Farklı bireysel özellikler, çevre, yaşantılar, sosyo-ekonomik durum gibi değişkenler bireylerin müzik tercihlerini etkilemektedir. Müzik türlerinin sürekli gelişen, güncellenen canlı bir kavram olmasını sağlayan insanın kendisi, yaşanan kültür ve sosyal çevredir.

Müzik bir toplumun sosyal yaşantısından siyasi yapısına, dini inançlarından o toplumun genel veya yöresel geleneklerine göre şekil almaktadır. Belirli bir bölgeye veya yöreye ait sözlü veya sözsüz parçalar, o bölgenin veya yörenin ve hatta daha geniş açıdan bakıldığında o toplumun özelliklerini, düşünce tarzlarını, geleneklerini ve değerlerini ayna gibi yansıtmaktadır (Angı, Şendurur, 2015). Müzik ve kültür bu anlamda iç içedir. Her coğrafyanın kendine özgü doğası, yaşam kültürü, dili ve sosyolojik yapısı müzik ürünlerinin farklılık göstermesine neden olmaktadır. Bu farklılıklar, zamanla birbirinden farklı tınılar yaratmakta ve dolayısıyla birçok ulusal ve uluslararası müzik türünün oluşmasına zemin hazırlamaktadır. Ayrıca üretilen her yapıtın daha önce yaratılmış başka yapıtların da etkisi altında kalınarak üretilmiş olması müzik kültürünün gelişiminde ve yaygınlaşmasında önemli rol oynamakta ve müzik sanatını yeni dallara yönelterek farklı müzik türlerinin oluşmasına katkı sağlamaktadır. Türkiye'deki bulunan belli başlı müzik türleri şunlardır;

-
- Türk Halk Müziği
 - Türk Sanat Müziği
 - Popüler Müzik
 - Klasik Batı Müziği
 - Caz Müziği
 - Dini Müzik
 - Eğitim Müziği
 - Özgün Müzik

“Çeşitli ihtiyaç, gelenek görenek ve yatkınlıklar sonucu farklı müzik türleri oluşmaktadır. Toplumlar homojen bir yapıya sahip olmadığı için bir ülkenin müziğini birden çok müzik türü oluşturmaktadır. Ülkemizde de çeşitli müzik türleri zaman içinde oluşmakta ve gelişmektedir” Uslu (2010). Coğrafi olarak küçük sayılabilecek ülkelerin müzik kültürlerine bakıldığında tercih edilen müzik türlerinin çok çeşitli olmadıkları, var olan müzik türlerinin sağlam bir temelle yaşatıldığı görülmektedir. Bunun yanında, Rusya, Çin, Amerika Birleşik Devletleri, Hindistan gibi büyük ve kalabalık ülkelerde çok sayıda müzik türünün yanında çok sayıda alt müzik kültürünün de kendiliğinden oluştuğu görülmektedir. Her alt müzik alanı, kendi dinleyici kitlesine sahiptir ve bazen kesin çizgilerle diğer alt türlerden ayrılmaktadır.

Müzik türleri biçimlenirken enstrümanların da önemli bir rolü bulunmaktadır. Farklı tını arayışı içindeki müzisyenler daha önce birlikte kullanılmamış çalgıları ve hatta aslında enstrüman bile olmayan nesnelere kullanarak yeni alt müzik dallarını oluşturmaktadırlar. Örneğin; kanun ve piyanonun aynı anda kullanılması hem tını zenginliği bakımından hem de oluşacak yeni alt müzik türleri bakımından önem arz etmektedir.

Müzikal beğeni veya tercih; insanların sayılamayacak kadar çok olan bireysel özelliklerinden ve farklılıklarından etkilendiği gibi, insanların bir topluluğa, geniş bir kitleye ait olma duygusu ile de yakından ilişkilidir. Toplum içinde daha güçlü olabilmenin bir yolu da büyük bir kitle içerisinde tek bir ses olabilmektir. Bu anlamda, müzik tercihlerinin sosyal ortamlardan da büyük ölçüde etkilendiği söylenebilir. Şenel'e (2013) göre; belli bir müzik zevki kültürünün üyeleri kendilerini sadece müzik tercihleriyle değil, aynı zamanda, giyim tarzları, saç şekilleri ve kendilerine has davranışlarıyla da dışa vurmaktadırlar.

Türkiye'deki müzik türleri ve halkın bu müzik türlerine ilgileri gözlemlendiğinde dünya toplumları ve Türk toplumu arasında bazı benzerlikler göze çarpmaktadır. Popüler müzik türünde bestelenmiş şarkıların toplumun büyük bir çoğunluğu tarafından tercih edilmesi tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de karşılaşılan bir durumdur. Günümüzde ise halk müziğine ilgi azalmakta, klasik batı müziği ise günden güne daha fazla “sosyete” müziği olarak algılanmaktadır. Bu durumlar incelendiğinde, Türkiye Cumhuriyeti'nin ilanından sonra müzik eğitiminde atılması gereken bazı adımların kısmen başarısız olduğu söylenebilir. Halk müziğimizin müzik eğitiminde oldukça yetersiz derecede kullanılıyor olması, çokseslendirilebilecek halk şarkılarının yeterli sayıda üretilmemesi ve dolayısıyla çoksesliliğin toplumun tüm kesimlerine hitap edememesi, toplumların müzik türlerine ilgileri konusunda önemli bir problem olarak görülmektedir. Toplumdaki müzik kültürünün çağın gerektirdiği düzeyde gelişimini sağlayabilecek ve toplumun gelişimi süresince topluma kültürel müzik öğelerine bağlı olarak öncülük edebilecek müzik bireylerinin yetiştirildiği kurumlardaki akademik personellerin ve öğretim görmekte

olan müzik öğretmeni adaylarının müzik türlerine ilgilerini mümkün olduğu düzeyde ortaya çıkarmak, kültürde var olan müzik kültürlerinin her birine eşit önem verilmesi, toplumun tüm kesimlerine tanıtılması ve gelişiminin sağlanması açısından önemli görülmektedir. Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardaki akademik personelin ve müzik öğretmeni adaylarının çoğunlukla bir veya birkaç müzik türünde çalışmalar yapıyor olmasının ve çok önemli toplumsal görevleri olduğu düşünülen bu kurumlarda diğer müzik türlerinde yok denecek kadar az çalışmaların yapılıyor olmasının toplumun müzik kültürüne olumsuz etki edebileceği görüşünden ve gözlemlerinden yola çıkılarak araştırmanın problem cümlesi, müzik öğretmeni adaylarının müzik türlerine ilgilerinin farklı değişkenler açısından incelenmesi açısından “Müzik Öğretmeni Adaylarının İlgisi Duydukları Müzik Türleri Nelerdir?” şeklinde belirlenmiştir.

1.1. Araştırmanın Amacı

Çalışmada, müzik öğretmeni adaylarının dinlemeyi tercih ettikleri müzik türlerinin, bireysel çalgı dersi başarısı, sınıf düzeyi, mezun olunan lise türü ve piyano dersi akademik başarısı ile anlamlı farklarının olup olmadığının ortaya çıkarılması amaçlanmıştır.

1.2. Araştırmanın Önemi

Toplumdaki müzik kültürünün çağın gerektirdiği düzeyde gelişimini sağlayabilecek ve toplumun gelişimi süresince topluma kültürel müzik öğelerine bağlı olarak öncülük edebilecek müzik bireylerinin yetiştirildiği kurumlardaki akademik personellerin ve öğrenim görmekte olan müzik öğretmeni adaylarının müzik türlerine ilgilerini mümkün olduğu düzeyde saptamak, kültürde var olan müzik kültürlerinin her birine eşit önem verilmesi, toplumun tüm kesimlerine tanıtılması ve gelişiminin sağlanması açısından çalışma önemli görülmektedir.

2. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları ve verilerin analizine ilişkin bilgilere yer yerilmiştir. Bu çalışma, müzik öğretmeni adaylarının müzik türlerine olan ilgilerini belirlemek amacıyla hazırlanmış betimsel bir çalışmadır. Bu araştırma için Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi’nde öğrenim gören ve 7 farklı bireysel çalgı dalında eğitim alan 50 öğrenciden araştırmanın verileri toplanmıştır. Öğrenciler lisans I ve IV düzeyindeki öğrencilerden seçilmiştir.

Araştırmanın veri toplama aşamasında, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi’nde Lisans I ve IV düzeyinde öğrenim gören 50 müzik öğretmeni adayına araştırmacı tarafından geliştirilen anket formu uygulanmıştır. Anket maddelerinin kapsam geçerliliği için 3 öğretim üyesinin görüşleri alınmıştır. Büyüköztürk ve diğerleri (2009), bilimsel araştırma yöntemlerini inceledikleri çalışmalarında, kapsam geçerliliği incelemede kullanılan mantıksal yollardan birinin, uzman görüşüne başvurmak olduğunu belirtir.

Anket formunun Alpha (α katsayısı) analizi sonucu güvenilirlik katsayısı 0,86 olarak hesaplanmıştır. Büyüköztürk ve diğerlerine (2009) göre, α katsayısı hesaplanması, anketi oluşturan maddelerin varyanslarının toplam puanın varyansına bölünmesi temel alındığından, anket maddelerinin bütünüyle ne kadar tutarlı olduğunu gösterir.

Anket formları öğrencilere doğrudan dağıtım yoluyla ulaştırılmış ve araştırmacı tarafından uygulanmıştır. Toplanan verilerin analizinde SPSS 16 (The Statistical Package for the Social Sciences) programı kullanılarak anket güvenilirliği saptanmış, toplanan verilere bağımsız örneklem T-testi, Anova testi ve Tukey testi uygulanmıştır.

3. BULGULAR

Bu bölümde, araştırmanın problemine ilişkin verilerin istatistiksel olarak çözümlenmesi ile elde edilen bulgulara ve bu bulgulara ilişkin yorumlara yer verilmiştir.

Tablo 1.

Müzik Öğretmeni Adaylarının Bireysel Çalgıları İle Müzik Türlerine İlgilerini Karşılaştıran Anova Testi

		Karelerin Toplamı	Serbestlik Derecesi	Karelerin Ortalaması	f	p
Türk Halk Müziği	Gruplararası	25,344	6	4,224	,706	,646
	Gruplar İçi	257,156	43	5,980		
	Toplam	282,500	49			
Türk Sanat Müziği	Gruplararası	57,825	6	9,638	1,949	,095
	Gruplar İçi	212,675	43	4,946		
	Toplam	270,500	49			
Pop Müzik	Gruplararası	28,418	6	4,736	1,441	,222
	Gruplar İçi	141,362	43	3,287		
	Toplam	169,780	49			
Caz Müzik	Gruplararası	48,217	6	8,036	1,173	,339
	Gruplar İçi	294,603	43	6,851		
	Toplam	342,820	49			
Klasik Batı Müziği	Gruplararası	84,601	6	14,100	2,975	,016
	Gruplar İçi	203,819	43	4,740		
	Toplam	288,420	49			

Tablo 1'e göre, müzik öğretmeni adaylarının öğrenim gördükleri lisans eğitimi süresince almak zorunda oldukları bireysel çalgı dersinin içeriğinde kullandıkları bireysel çalgıları ile müzik türlerine olan ilgileri arasında yalnız klasik batı müziği ile bireysel çalgı arasında anlamlı bir farkın oluştuğu belirlenmiştir. Bireysel çalgı türü ile Türk halk müziği, Türk sanat müziği, popüler müzik ve caz müziği arasında anlamlı bir fark saptanmamıştır.

Tablo 2.

Müzik Öğretmeni Adaylarının Bireysel Çalgıları İle Müzik Türlerine İlgilerini Karşılaştıran Anova Testinde Belirlenen Anlamlı Farkın Hangi Grupları Kaynaklandığını Gösteren Tukey Testi

		Ortalamaların farkı	ss	p
Yan Flüt	Keman	,11966	,94407	1,000
	Viyola	-1,11111	1,30830	,978
	Viyolonsel	-,91111	1,21435	,988
	Şan	-,31111	1,21435	1,000
	Gitar	1,33333	1,02632	,849
	Bağlama	3,68889	1,21435	,057
Keman	Yan Flüt	-,11966	,94407	1,000
	Viyola	-1,23077	1,24483	,954
	Viyolonsel	-1,03077	1,14569	,971
	Şan	-,43077	1,14569	1,000
	Gitar	1,21368	,94407	,855
	Bağlama	3,56923	1,14569	,047
Viyola	Yan Flüt	1,11111	1,30830	,978
	Keman	1,23077	1,24483	,954
	Viyolonsel	,20000	1,46048	1,000
	Şan	,80000	1,46048	,998
	Gitar	2,44444	1,30830	,511
	Bağlama	4,80000	1,46048	,031
Viyolonsel	Yan Flüt	,91111	1,21435	,988
	Keman	1,03077	1,14569	,971
	Viyola	-,20000	1,46048	1,000
	Şan	,60000	1,37695	,999
	Gitar	2,24444	1,21435	,524
	Bağlama	4,60000	1,37695	,027
Şan	Yan Flüt	,31111	1,21435	1,000
	Keman	,43077	1,14569	1,000
	Viyola	-,80000	1,46048	,998
	Viyolonsel	-,60000	1,37695	,999
	Gitar	1,64444	1,21435	,822
	Bağlama	4,00000	1,37695	,078
Gitar	Yan Flüt	-1,33333	1,02632	,849
	Keman	-1,21368	,94407	,855
	Viyola	-2,44444	1,30830	,511
	Viyolonsel	-2,24444	1,21435	,524
	Şan	-1,64444	1,21435	,822
	Bağlama	2,35556	1,21435	,466
Bağlama	Yan Flüt	-3,68889	1,21435	,057
	Keman	-3,56923	1,14569	,047
	Viyola	-4,80000	1,46048	,031
	Viyolonsel	-4,60000	1,37695	,027
	Şan	-4,00000	1,37695	,078
	Gitar	-2,35556	1,21435	,466

Tablo 1’de belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını tespit etmek amacıyla yapılan Tukey testi analizine göre (Tablo 2), viyola, viyolonsel, şan, yan flüt ve keman enstrümanlarını kullanan müzik öğretmeni adaylarının klasik batı müziği tercihlerinde belirgin bir anlamlı farklılık saptanmamıştır. Aynı verilere göre bireysel çalgısı gitar olan müzik öğretmeni adaylarının klasik batı müziğine ilgilerinin kısmen daha az olduğu görülmekte, ancak bireysel çalgısı bağlama olan müzik öğretmeni adaylarının klasik batı müziğine ilgilerinin oldukça düşük oldukları görülmektedir.

Tablo 3.

Müzik Öğretmeni Adaylarının Sınıf Düzeyi İle Müzik Türlerine İlgilerinin Karşılaştırılması

	Sınıf	N	X	Ss	t	Sd	p
Türk Halk Müziği	Lisans I	26	9,4615	2,15835			
	Lisans IV	24	8,7083	2,62892	1,102	44,630	,276
Türk Sanat Müziği	Lisans I	26	9,5385	2,04413			
	Lisans IV	24	8,2083	2,50181	,049	44,525	,046
Pop Müzik	Lisans I	26	10,3462	1,87494			
	Lisans IV	24	10,4167	1,88626	-,132	47,633	,895
Caz Müzik	Lisans I	26	10,6154	2,35078			
	Lisans IV	24	9,2083	2,79719	1,917	45,122	,062
Klasik Batı Müziği	Lisans I	26	10,6154	2,36773			
	Lisans IV	24	10,2917	2,52774	,466	46,987	,643

Tablo 3’e göre, müzik öğretmeni adaylarının öğrenim gördükleri Lisans I ve Lisans IV dereceleri ile dinlemeyi tercih ettikleri müzik türleri açısından anlamlı bir fark saptanmamıştır. Bulgular incelendiğinde müzik öğretmeni adaylarının dört yıllık müzik eğitimi sonunda müzik türlerine ilgilerinde bir değişiklik olmadığını ortaya çıkmaktadır. Lisans eğitim programındaki derslerin öğrencilerin müzik türlerine ilgileri üzerinde herhangi bir çeşitliliği sağlayamaması müzik eğitimi ve müzik öğretmeni yetiştirme alanında önemli bir problem olarak görülebilir. Lisans eğitiminin yoğunlukla bir veya iki müzik türü üzerinde yoğunlaşmasının öğrencilerin farklı müzik türlerini de tanımalarını zorlaştırdığını, farklı müzik türlerinde elde edilebilecek muhtemel başarıları da engellediği düşünülmektedir.

Tablo 4.

Müzik Öğretmeni Adaylarının Mezun Oldukları Lise Türleri İle Müzik Türlerine İlgilerinin Karşılaştırılması

	Sınıf	N	X	Ss	t	Sd	p
Türk Halk Müziği	AGSL	38	9,0263	2,42160			
	Diğer	12	9,3333	2,42462	-,383	18,477	,706
Türk Sanat Müziği	AGSL	38	8,9474	2,25349			
	Diğer	12	8,7500	2,73446	,227	16,005	,823
Pop Müzik	AGSL	38	10,5526	1,88447			
	Diğer	12	9,8333	1,74946	,218	19,750	,237
Caz Müzik	AGSL	38	10,4737	2,28670			
	Diğer	12	8,2500	3,07852	2,309	15,031	,036
Klasik Batı Müziği	AGSL	38	10,7105	2,15492			
	Diğer	12	9,6667	3,11400	1,082	14,480	,297

Tablo 4'e göre, müzik öğretmeni adaylarının mezun oldukları lise türleri ile dinlemeyi tercih ettikleri müzik türleri açısından sadece caz müzik ile lise türü arasında anlamlı fark saptanmıştır. Bu bulgular, Güzel Sanatlar Lisesi mezunlarının caz müziğini düz liseden mezun olan öğrencilere oranla daha fazla dinlediklerini göstermektedir.

Tablo 5.

Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano Dersi Akademik Notları İle Müzik Türlerine İlgilerini Karşılaştıran Anova Testi

		Karelerin Toplamı	Serbestlik Derecesi	Karelerin Ortalaması	f	p
Türk Halk Müziği	Gruplar Arası	,576	2	,288	,048	,953
	Gruplar İçi	281,924	47	5,998		
	Toplam	282,500	49			
Türk Sanat Müziği	Gruplar Arası	14,507	2	7,254	1,332	,274
	Gruplar İçi	255,993	47	5,447		
	Toplam	270,500	49			
Pop Müzik	Gruplar Arası	,943	2	,471	,131	,877
	Gruplar İçi	168,837	47	3,592		
	Toplam	169,780	49			
Caz Müzik	Gruplar Arası	2,926	2	1,463	,202	,818
	Gruplar İçi	339,894	47	7,232		
	Toplam	342,820	49			
Klasik Batı Müziği	Gruplar Arası	23,563	2	11,781	2,091	,135
	Gruplar İçi	264,857	47	5,635		
	Toplam	288,420	49			

Tablo 5'e göre, müzik öğretmeni adaylarının piyano dersi akademik notları ile dinlemeyi tercih ettikleri müzik türleri açısından anlamlı bir fark saptanmamıştır.

4.TARTIŞMA ve SONUÇ

Elde edilen sonuçlara göre müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalgıları ile müzik türlerine olan ilgileri arasında yalnız klasik batı müziği ile bireysel çalgıları arasında anlamlı bir farkın olduğu belirlenmiştir. Bu veriler, bireysel çalgısı bağlama olan müzik öğretmeni adaylarının klasik batı müziğini yeterli derecede tanıyamadan mezun olduklarının bir göstergesi olabilir. Ayrıca bu bulgular, Türkiye'de klasik batı müziğine hala önyargılı yaklaşıldığının bir göstergesi de olabilir. Çok sesli müziğin hala belirli kurumlar içinde kalması ve yaygınlaşmaması, bu açıdan Türkiye'deki müzik eğitimi sistemindeki eksiklerden bazılarını göstermektedir denebilir.

Müzik öğretmeni adaylarının öğrenim gördükleri Lisans I ve Lisans IV sınıfları ile dinlemeyi tercih ettikleri müzik türleri açısından anlamlı bir fark saptanmamıştır. Bu sonuç, müzik öğretmeni adaylarının mesleki müzik eğitimine başladıkları lisans I düzeyindeki müzik tercihlerinin dört yıllık lisans eğitimi sonunda da çoğunlukla aynı kaldığını göstermektedir.

Müzik öğretmeni adaylarının mezun oldukları lise türleri ile dinlemeyi tercih ettikleri müzik türleri açısından anlamlı bir fark saptanmamıştır. Var olan tek anlamlı fark, güzel sanatlar lisesi mezunu müzik öğretmeni adaylarının caz müziğe ilgilerinin, düz lise mezunlarının bu müzik türüne olan ilgilerine oranında ortaya çıkmıştır. Bu bulgular, müzik eğitimi bölümlerine daha nitelikli öğrenciler kazandırılması amacıyla kurulan güzel sanatlar liselerinin müzik öğretmeni adaylarının farklı müzikleri tanımalarına yardımcı olmakta yetersiz kaldığını göstermektedir denebilir.

Müzik öğretmeni adaylarının piyano dersi akademik başarıları ile dinlemeyi tercih ettikleri müzik türleri açısından anlamlı bir fark saptanmamıştır. Bu sonuçlar, müzik eğitimi bölümlerinde zorunlu olarak okutulan piyano dersinin farklı müzik türlerini öğrenciye tanıtmada oldukça yetersiz kaldığını göstermektedir. Bu bulgular, öğrencinin piyano dersinde çalması beklenen eserlerin türlerinin seçiminde diğer müzik türlerinin dikkate alınmadığını ve yalnız birkaç müzik türündeki eserlere yer verildiğini düşündürmektedir. Öğrencilerin az sayıda müzik türünden seçilmiş eserleri yedi dönem boyunca çalmasını piyano dersini monoton bir sürece dönüştürebileceği ve öğrencinin piyano dersine karşı ilgisini azaltabileceğini düşündürmektedir.

Elde edilen sonuçlardan yola çıkılarak, müzik eğitimi lisans programında okutulan bireysel çalgı derslerinde ve diğer derslerde çoksesli halk müziğinin kullanımının artırılması, tek sesli eserlerin çoksesli versiyonlarının düzenlenmesi ve klasik batı müziğine ilgiyi arttıracak daha verimli çalışmaların yapılması önerilebilir. Ayrıca müzik eğitimi lisans programı hazırlanırken, her müzik türüne eşit önem verilmesi, lisans programlarına dünya müziklerinin daha detaylı işlenebileceği derslerin eklenmesi ve müzik etkinliklerinin düzenlenmesi aşamasında farklı müzik türlerine de yer verilmesinin yararlı olacağı düşünülmektedir. Güzel sanatlar liselerinde okutulan derslerin içeriklerinde farklı müzik türlerinin tanıtılarak uygulanması da ayrıca önerilebilir. Lisans eğitimi süresince yedi dönem boyunca okutulan piyano derslerinde kullanılan etüt ve egzersizler dışındaki piyano eserlerinin çoğunlukla klasik batı müziği ve çağdaş türk müziği üzerinde yoğunlaştığı gözlemlenmektedir. Bu açıdan lisans eğitimi programlarında kullanılan piyano öğretimi planlarının, öğrencilerin farklı müzik türlerini de tanıyıp piyanoda yorumlayabilecekleri şekilde güncellenmesinin yararlı olacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Angı, Ç.E., Şendurur, Y. (2013). Lise Öğrencilerinin Demografik Özellikleri ile Dinledikleri Müzik Türleri Arasındaki İlişki. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 30, 223-238.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E.K., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş., Demirel, F. (2009). Bilimsel Araştırma Yöntemleri. *Ankara. Pegem Akademi Yayınları*.
- Ercan, H. (2014). Klasik Batı Müziği Eğitimi Veren Devlet Konservatuvarı Müzik Lisans Öğrencilerinin Müzikal Beğenileri ve Müzik Dinleme Alışkanlıklarının İncelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi*.
- Ertenli, İ. (2014). Ortaokul 8. Sınıf Öğrencilerinin İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programında Yer Alan Müzik Türlerini Dinleme Durumlarına ve Programın Müzik Türü Tercihleri Üzerindeki Etkisine İlişkin Görüşleri: Çankaya İlçesi Örneği. *Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi*.
- Say, A. (2002). Müziğin Kitabı. *Müzik Ansiklopedisi Yayınları*.
- Şenel, O. (2013). Müzik Algısı, Müzik Tercihi ve Sosyal Kimlik Bağlamında Müzikte Önyargı ve Kalıpyargı. *Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Doktora Tezi*.
- Uçan, A. (1997). Müzik Eğitimi Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar. *Müzik Ansiklopedisi Yayınları*.
- Uslu, N.B. (2010). Niğde İlinde Görev Yapmakta Olan Müzik Öğretmenleri İle Niğde Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda Öğrenim Görmekte Olan Üniversite Öğrencilerinin Çeşitli Değişkenler Açısından Müziksel Beğenilerinin İncelenmesi. *Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi*.

EXTENDED ABSTRACT

1. Introduction

As is known to all, music and its genres vary as human beings and cultures change. That is to say, people's lifestyles and sociological developments affect music genres. In each community, many unique music genres are being formed over time. With this in mind, it can be said that there are uncountably many music genres on the earth. Despite the large numbers of genres existing on the earth, it is possible to collect them under the three titles: traditional music, which varies depending on the region and different cultures; classical music (also known as Western music), which arose in western Europe; and popular music, which is produced mostly for commercial purposes. It is also possible to bring up many other music genres, but these three could be examined in detail.

In large countries such as Russia, India, China and the United States, it is seen that many sub-cultural music genres also exist. In Turkey, experts in the music field separate current music in Turkey into eight categories: Turkish folk music, Turkish classical music (also known as Turkish art music), popular music, Western classical music, jazz, religious music, educational music and Turkish protest music.

Interest or preference of music genres may be affected by many of the personal characteristics and distinctness. This type of preferences is also closely related to sense of belonging to communities. It is possible to say that preferences of music can be influenced by the social environment. People often show and express their preferences on music genres by wearing unusual style of clothes, having excessive make-up, wearing plenty of jewelries and even hair styles.

When analyzing the preferences and interests on music genres in Turkey, some similarities between Turkish people and the rest of the world draw attention. In the present time, it is possible to say that popularity of folk music and classical music are descending.

In music schools in Turkey (including departments of music and conservatories), mostly Western classical music genre and its theory is taught, and the education is conducted based on classical harmony and instrumental pieces. On the basis of the fact that students must know and actively use quite a few music genres in the music education, this situation is thought to be due to a lack of a good system of music education in Turkey, since music teachers are expected to know and publicize lots of music genres and contribute to these genres. From this point of view, the problem statement for this study is as the following: "What are the preferences of prospective music teachers on music genres?"

2. Method

This is a descriptive model study that aims to determine the interests of pre-service music teachers in music genres. This study also aimed to detect a statistically significant difference between pre-service music teachers' preferences on listening to music genres and their academic success on their instruments, piano, class level and their alma mater. Accordingly, the data were collected from 50 students who study and take courses on 7 different musical instruments at Mehmet Akif Ersoy University in Burdur. The undergraduates were selected among first and fourth-grade students. In the process of

gathering the data, a questionnaire developed by the researcher was given to the 50 students. The collected data was analyzed by using T-test, Anova and Tukey Tests.

3. Findings, Discussion and Results

According to the gathered data, the statistically significant difference was only detected between students' individual instruments and their preferences in the classical music genre; however, no significant difference was detected in other variances. The following Tukey test shows which instrument makes the difference that causes significant difference detected in the previous test. According to the Tukey test, only "bağlama" (a Turkish folk music instrument) creates a difference. This data may be showing that pre-service music teachers who take "bağlama" courses are likely to have graduated without knowing and comprehending Western classical music and its theory, which are essential for students to gain. It could also be said that the interests of students who take bağlama courses at the university are low.

The next data shows that there is no significant difference between first grade and fourth grade students related to their interests on music genres. That could mean that students' interests in music genres do not change at all during the academic education, and moreover, four years of music education at the universities in Turkey may not be efficient enough to expend awareness about different music styles and genres. Accordingly, the followings are suggested: adding new courses to the current music education/teaching curriculum consisting of many other music genres from all over the world; organizing music festivals and other music musical activities by giving place to a wide variety of music genres.

The next data shows that there is only one significant difference between the types of schools (School of Fine Arts - state school) and jazz music. The mentioned significant difference arises from the group of students who graduated from music schools and this difference may be showing that students, who took music education at music schools before entering universities, know more about jazz music than students who graduated from state schools.

The last table of data in this research indicates that there is no significant difference between pre-service music teachers' academic piano course grades and their preferences of music genres. That may mean that piano courses at music departments have no effect on music genres at all. This may indicate that with piano education at Turkish universities, the piano exercises, materials and pieces for playing from different musical eras are very limited in terms of music genres. It can also be said that materials used in piano courses may not be effective for most of the students, since there is no significant difference detected between academic piano grades and the preferences. After all, upon the results, these action steps are suggested: (1) increasing the level of usage of folk music genre in an individual's instrument lessons and other applied courses; (2) transcribing and using monophonic musical pieces into polyphonic pieces for music teaching; and (3) performing works that enhance the interest in the classical music.